

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 581/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť S., B., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 1335/2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2012 doručená sťažnosť S., B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 1335/2003.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cb 582/99-157 z 13. novembra 2011 navrhla vykonať exekúciu proti povinnému, ktorý neplnil svoj záväzok. Na základe toho „*konajúci súd*“ vydal poverenie č. 5707039181 z 3. júna 2003.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že 8. februára 2011 ako oprávnená požiadala o zmenu súdneho exekútora. V tejto súvislosti poukázala na to, že v zmysle § 44 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) všeobecný súd rozhodne o takom návrhu do 30 dní od jeho doručenia. Keďže podľa jej vyjadrenia okresný súd o danom návrhu nekonal, 30. augusta 2012 podala predsedníčke tamojšieho súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

Podľa vyjadrenia sťažovateľky ju následne okresný súd listom z 18. septembra 2012 vyzval na vyjadrenie, či trvá na zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku alebo či trvá na zmene súdneho exekútora.

Sťažovateľka uviedla, že na základe výzvy okresnému súdu oznámila, že netrvá na zastavení exekúcie a že zastavenie exekúcie ani nikdy nežiadala. Okrem toho uviedla, že nežiada už ani o zmenu súdneho exekútora, pretože ten, ktorého žiadala poveriť exekúciou, zomrel po podaní jej návrhu na zmenu súdneho exekútora. Sťažovateľka zároveň požiadala okresný súd o konanie bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka vyslovila názor, že nie je možné akceptovať skutočnosť, že okresný súd o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora z 8. februára 2011 nerozhodol v zákonnej lehote. Podľa jej názoru daná vec nebola právne zložitá a nemohla mať vplyv na čas potrebný na posúdenie a rozhodnutie o tomto návrhu. Sťažovateľka súčasne dodala, že nenamieta len nečinnosť okresného súdu v súvislosti s nerozhodnutím o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora, ale namieta aj „*objektívnu nečinnosť*“. Toto tvrdenie však nijako nešpecifikovala ani neodôvodnila.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 1335/2003 porušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov a priznal jej primerané finančné zadostučinenie v sume 10 177 332 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh (v danom prípade sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 20/09).

Predtým ako ústavný súd pristúpil k preskúmaniu sťažnosti, považoval za potrebné zodpovedať otázku, či sťažovateľka je v danom prípade osobou oprávnenou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, keďže v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je orgánom verejnej moci, a teda ústredným orgánom štátnej správy pre štátne hmotné rezervy a pre koordináciu a metodické usmerňovanie opatrení na riešenie stavu ropnej núdze.

Predpokladom legitimácie na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že fyzická osoba alebo právnická osoba má spôsobilosť byť nositeľom základných práv a slobôd. V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Avšak môžu tak urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci môže podať sťažnosť, len pokiaľ sa ho to týka tak ako „každého“, a nie ako „nositeľa verejných úloh (verejného záujmu)“. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04).

Z exekučného titulu – z rozsudku krajského súdu č. k. 3 Cb 582/99-157 z 13. novembra 2011 ústavný súd zistil, že pohľadávka, ktorú sťažovateľka vymáha v rámci predmetného exekučného konania, vznikla na základe záväzkového vzťahu (kúpnej zmluvy) uzatvoreného medzi ňou ako kupujúcou a povinným ako predávajúcim, predmetom ktorého bola kúpa jačmeňa a pšenice kýmnej.

V danom prípade sťažovateľka nevystupovala vo vzťahu k predávajúcemu (povinnému v exekučnom konaní) ako orgán verejnej moci, ktorý by mal voči nemu nadradené mocenské postavenie, ale v tomto právnom vzťahu mala popri predávajúcom rovné postavenie tak ako bežný účastník zmluvného vzťahu.

Vychádzajúc zo svojej judikatúry, ako aj z prezentovaných zistení dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka je v namietanom prípade nositeľkou základných práv a slobôd, a teda aj osobou oprávnenou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka výslovne namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v súvislosti s nerozhodnutím o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora z 8. februára 2011. Podľa zistení ústavného súdu sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využila možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a podala predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní (z 22. augusta 2012). V predmetnej sťažnosti explicitne namietala prietahy spojené s nerozhodnutím o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora.

Reakciou na jej sťažnosť bola žiadosť okresného súdu z 18. septembra 2012. V tomto liste okresný súd sťažovateľku požiadal o oznámenie, či súhlasí so zastavením exekúcie a či naďalej trvá na zmene súdneho exekútora, keďže súdny exekútor, ktorého žiadala poveriť exekúciou, zomrel. V tejto súvislosti ju okresný súd požiadal o uvedenie mena súdneho exekútora, ktorého by mal poveriť exekúciou.

Na žiadosť okresného súdu sťažovateľka reagovala podaním z 28. septembra 2012, v ktorom oznámila, že nežiada zastaviť exekučné konanie a že vzhľadom na smrť súdneho exekútora netrvá na svojom návrhu z 8. februára 2011.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, III. ÚS 148/2011), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou.

Ústavný súd zastáva názor, že podaná sťažnosť sa prejavila ako účinný prostriedok nápravy, keď okresný súd v danej veci hneď začal konať.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona o súdoch adresovaná predsedníčke okresného súdu sa prejavila ako účinný prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a zároveň splnila svoj účel, čo vyplýva z úkonov okresného súdu vykonaných po jej podaní.

Na základe uvedeného, ako aj vzhľadom na to, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľka už netrvala na svojom návrhu na zmenu súdneho exekútora z 8. februára 2011, a teda okresný súd už za daných okolností ani nemal o čom konať, ústavný súd sťažnosť na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne napr. II. ÚS 361/2012, IV. ÚS 452/2012).

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľka namietala aj „objektívnu nečinnosť“ okresného súdu v danej exekučnej veci. Vzhľadom na charakter exekučného konania, ako aj vzhľadom na to, že sťažovateľka v sťažnosti vôbec nezdôvodnila, v čom spočíva objektívna nečinnosť okresného súdu, a podstatu tejto námietky ponechala na predstavy ústavného súdu, ústavný súd s poukazom na § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa touto otázkou nezaoberal. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania

nie je spojená len s petitom tohto návrhu, ale aj s jeho odôvodnením, ktoré v tomto smere neozrejmiло sťažovateľkine predstavy a požiadavky na rozhodnutie o tejto otázke.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné tiež uviesť, že v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v namietanom konaní nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľke nič nebráni v tom, aby sa dostupnými právnymi prostriedkami (a teda aj sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) domáhala ochrany svojho ústavou garantovaného základného práva.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky z nej vyplývajúcimi.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2012